

JAUNĀIS CELŠ

AGROFIRMAS «KRASNIJ OKTJABRĀJ» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

Lauku mehanizatora profesija Latvijā vēl ir samērā jauna. Un tomēr arī tajā jau veidojas savas darba dinastijas. Pie tādas pieder arī Viitālijs Bulovs. Viņa tēvs Ivans Bulovs bija kolhoza «Krasnij Oktjabrj» mehanizators. Pēc Riebiņu vidusskolas beigšanas tēva pēdās sāka iet arī Viitālijs.

Nu, atgriezies no dienesta armijā, viņš turpina iesāktu darbu. Pūsim uzticēts jauns jaudīgs traktors K-700A. Un jāteic, ka šī tehnika ir drošās rokās.

«Pūsis uz goda, viņam jebkurā darbā var uzticēties». Tā lakoniski Aivaru Pokšānu raksturoja kolhoza «Krasnij Oktjabrj» I ražošanas iecirkņa priekšnieks Voldemārs Adamovičs. Aivars ir plaša profila mehanizators, kas vienlīdz labi un atbildīgi strādā gan ar zaļās masas pacelēju placinātāju E-280, gan ar traktoru T-150, gan citu lauksaimniecības tehniku.

Piebildīsim, ka Pokšānu ģimenē jau aug trīs dēli, kuriem ir neapšaubāma interese par tēta darbu.

PANORĀMA

PADZĪLINOT PĀRVALDES DEMOKRĀTIJU

Atīstot un padziļinot ražošanas pārvaldīšanas demokrātiskās formas, Likums par valsts uzņēmumu (apvienību) lielu vietu ierāda darba kolektīvu padomēm. Un patiešām — daudzu rūpniecības uzņēmumu darba prakse liecina, ka darba kolektīvu padomes var dot lielu ieguldījumu ražošanas programmu veidošanā, darba disciplīnas nostiprināšanā, uzņēmuma sagatavošanā darbam pilna saimnieciskā aprēķina un pašfinansēšanās apstākļos. Parasti padomes locekļi aktīvi iesaistās tajos sagatavošanās pasākumos, kas ievada darba algas reformu, darba vietu atestācijā. Citiem vārdiem sakot, darba kolektīvu padomes kļūst par patiesiem uzņēmuma saimniekiem. Tas jau arī ir viens no visbūtiskākajiem pasākumiem ražošanas pārvaldes demokrātizēšanā.

Tieši tāda aspektā šis jautājums arī tika izskatīts agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» direktoru padomes sēdē, kurā tika apspriests parstrādājamo uzņēmumu darba kolektīvu padomju veikums līdz šim gadam.

Sēdes gaitā tika atzīmēts, ka agrofirmas siera rūpnīcā darba kolektīva padome paredzēta ievēlēt 1989. gada februārī. Tam par pamudinājumu kalpojusi 18 jau esošo brigāžu padomju sekmīgā darbība. Sēdēs, kas regulāri notika brigāžu padomēs, to locekļi aktīvi apsprieda jautājumus par darba piemaksu sadalīšanu atbilstoši darba līdzdalības koeficientam, prēmiju sadalīšanu, izskatīja darba disciplīnas pārkāpumus. Pēc uzņēmuma administrācijas domām, pašpārvalde palīdzēja jūtam pārvirzīt uz priekšu līdz tam grūti atmezgljamus jautājumus, būtiski ietekmēja ražošanu.

Agrofirmas linu fabriķā izveidojusies nedaudz citāda pašpārvaldes orgānu struktūra. Šeit darba kolektīvu padomes ievēlētas trijām maiņām. To darba efektivitāte arī nav maza. Ik mēneša sēdēs arī šeit tiek risināti pārsvarā tād paš jautājumi kā siera rūpnīcā. Atbilstoši Likumam par valsts uzņēmumu (apvienību) arī linu fabriķā tagad tiek plānotas visa kolektīva padomes vēlēšanas, lai pēc tam padomei uzticētu daļu no pārvaldes funkcijām.

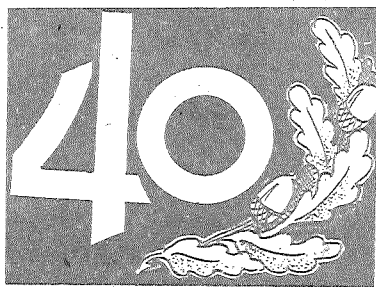
Citādu ceļu bija izvēlējis cietes rūpniecības kolektīvs. Šeit jau uzreiz ievēlēja nevis brigāžu vai iecirkņu padomes, bet gan visa kolektīva padomi kopumā. Tiesa gan, pagaidām šī padome pilda tikai daļu no tām funkcijām, kas varētu būt tās pārziņā. Daudz aktīvāk cietes rūpniecības darba kolektīva padomei vajadzētu iesaistīties saimnieciskā aprēķina attiecību ieviešanā, darba vietu atestācijā. Visus jautājumus, kas var rasties tik straujā augošā uzņēmumā, kāda ir cietes rūpniecība, iepriekš nemaz nevar paredzēt.

Agrofirmas direktoru padomes sēdē tika nolemts, pamatojoties uz Likumu par valsts uzņēmumu (apvienību), 1989. gada janvārā un februārā mēnesī organizēt darba kolektīvu padomju vēlēšanas agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» pārstrādājamo uzņēmumos un celtniecības dienestā.

Partijas pirmorganizācijas un ceļu partijas organizāciju sekretāriem, partijās aktīvam jāgādā, lai vēlēšanas noritētu maksimāli demokrātiski, jāveic šo vēlēšanu organizēšana un jāatbild par to norisi.

Jaunievēlētās darba kolektīvu padomes gaida liels darbs — jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai pārstrādājamos rūpniecības uzņēmumos ieviestu pilnu saimniecisko aprēķinu, lai iedzīvinātu iekšējā saimnieciskā aprēķina attiecības pašos darba kolektīvos. Aktīvi jāapspriež ražošanas programmu veidošana, jārealizē pasākumi, kas saistīti ar darba algas reformu. Jānodrošina augsts darba disciplīnas līmenis un kārtība uzņēmumos.

V. ALEKSEJEVS

Iepriekšējā naktī pirms tam, kad vajadzēja notikt mūsu sarunai, Ivans Gvozdevs vienā no kaimiņu saimniecībām palīdzēja glābt no uguns liesmām teļu fermu. Bet no rīta, tikko paguvis pārģērbties, kā revīzijas komisijas priekšsēdētājs viņš piedalījās reidā, lai pārbaudītu, kā tiek uzglabāti celtniecības materiāli mūsu agrofirmā. Un tomēr saruna par kolhozu kustības pirmajiem gadiem mūsu tagadējās agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» teritorijā notika. Tā lieku reizi apstiprināja kādu patiesību: atbildības izjūta un tradīcijas spēcīgos kolhozos veidojas ar pirmajām kolektīva īpašuma nodibināšanās dienām. Tur, kur tas izdevās, kooperatīvais kolhozu īpašums attaisnojās...

Sodien dzirdam un lasām ne mazums diskusiju par to, kā vērtēt kolhozu nodibināšanu mūsu valstī. Ir pat radies viedoklis, it kā kolhozi būtu jau sevi «izsmēluši». Daudzi politiķi un ekonomisti iecienījuši tādu terminu kā rekollektivizācija, kas nozīmē kolhozu sadalīšanu sīkās individuālās saimniecībās. Sak, ja visu zemi atkal sadalīsim nelielās nomas saimniecībās un lopus izmītināsim personiskās kūtiņās, tad valstij pārtikas uzreiz būs atliku liķām. Vai šāds redzes viedoklis ir pareizs? Nerentablajās saimniecībās tā acīm redzami arī ir izeja no strupceļa. Taču diezin vai ir vērts atteikties no lauku atīstības kolektīvā ceļa tur, kur kolhozi ir spēcīgi. Tur, kur ir nostabilizējušās tradīcijas, kurām saknes meklējam kolhozu kustības sākumos...

Reiz vienā no mūsu spēcīgajām lielsaimniecībām ciemojās austriešu fermeri. Apskatīja, kā tur dzīvo un strādā cilvēki. Apstaigāja laukus, fermas, bērnu dārzus, dārzenus pārstrādes ceļus, saunas un gandrīz vai aizmirsa visus citus vārdus, atskaitot vie-

nu: «Fantastiski!» Kad atgriezās Vīnē, uzreiz devās uz mūsu vēstniecību: «Dodiet mums materiālus par kolhoziem. Mūsu, fermeru, saimniecības ir lielākas iespējas. Gan ražošanā, gan pašam cilvēkam.»

Līdzīga reakcija rodas arī vairumam no tiem, kas apmeklē kolhozagrofirmu «Krasnij Oktjabrj». Es pats ne vienu reizi vien esmu bijis tam liecinieks. Vēl vairāk: tieši šī iemesla dēļ es arī gribēju parunāties ar cilvēkiem, kas stāvējuši pie šodienas labklājības avotiem. No viņu atmiņu fragmentiem izsekot, kā rādas tagadējās efektīvās un spēcīgās lielsaimniecības šodienā.

ŠIE GRŪTIE PIRMIE GADI

— 1949. gadā Zabegu sādža — vieta, kur esmu dzimis un uzaudzis, — ietilpa tikko nodibinātā kolhoza «Krasnij partizan» sastāvā, — sāka savu stāstījumu Ivans Gvozdevs. — Tā, protams, bija kopsaimniecība, kuras mērogi stipri vien atšķiras no mūsu šodienas priekšstatiem par kolhoziem. Kolhozā bija apvienojusies 41 sēta no Zabegu, Stabūlnieku, Maslobojevkas, Kaušu, Skriudišķu, Mihailovas un Kešteru sādžām. Vispār kolhozā bija nedaudz vairāk par simt cilvēkiem.

Pirmais priekšsēdētājs mūsu kolhozā bija Savellijs Maslobojevs. Protams, nekādās augstās skolās viņš nebija gājis, taču nevarēja noliegt, ka viņam bija ļoti liela dzīves gudrība un zemnieka darba pieredze. Viņš bija liecis muguru smagā darbā jaunības dienās, vācu okupācijas laikā bija ieslodzīts Salaspils nāves nometnē.

Pirmie brigadieris, atceros, bija Jānis Radzivilovičs un Aleksandrs Smukša. Jāteic, ka brigadieris tajos gados bija nesatricināma autoritāte. Šajā amatā viņu nevis norīkoja, kā tas nereti daudzās saimniecībās notiek mūsdienās, bet gan ievēlēja paši cilvēki, kas strādāja brigādē.

Par reķinvedi mūsu kolhozā strādāja Uljana Bauze, kas vēlāk ilgus

gadus ieņēma Preiļu rajona izpildkomitejas sociālās nodrošināšanas nodaļas vadītājas posteni.

Tas laiks nebija viegls ne kolhoza priekšsēdētājam, ne brigadieriem. Paši staigāja pa mājām, dodami uzdevumus nākamajai dienai, paši sekoja, kā uz lauka notiek darbs un kādi ir tā rezultāti. Un cilvēki pret viņiem bija ļoti prasīgi. Atceros, reiz man vajadzēja pašķīstīt to tālo gadu kolhoza kopsapulci un valdes sešu protokolus. Un es uzzūros šādam faktam. Vienā no kopsapulcēm tika izskatīts šāds jautājums: par kolhoza saku pazušanu. Un par šim sakām kolhoza priekšsēdētājam bija jāmaksā kopsaimniecībai zaudējumi...

Kolhoza «Krasnij partizan» nodibināšanas pirmajos gados es biju ievēlēts par komjaunatnes pirmorganizācijas sekretāru. Par bijušo gadu komjaunatni ne vienreiz vien dzirdēts daudz labu vārdu. Un jāteic, ka tie visi arī bijuši pilnīgi. Mūsu kolhozā, piemēram, nebija savas partijas pirmorganizācijas. Visi darbi, kas prasīja aktivitāti un apzinīgumu, gūlās uz komjauniešu pleciem. Viņi bija komisijas sastāvā, kas sabiedrisko ražošanas līdzekļus: sastādīja aktus par lopu, sēklas, saimniecības inventāra sabiedriskošanu. Piedalījās budžu saimniecību likvidēšanā. Tagad tiek apšaubīts šis pasākuma tiesiskais taisnīgums. Šajā sakarībā varu sacīt, ka patiesi bija gadījumi, kad cilvēkus izsūtīja tālu prom no dzimtajām vietām pilnīgi bez kāda iemesla. Atceros, ka mūsu ciema padome izsūtīja Rutkovska ģimeni tikai par to, ka tai bija ar motoru darbināma kuļmašīna. Taču pārējās divas ģimenes šādu sodu bija pelnījušas — diezin vai mūsu paauzde un daudzas nākamās attaisnos jauzu nošanu un bandītismu, kurās bija līdzvainīgi šie cilvēki.

Tajos laikos pastāvēja tāda interesanta bezpartijisko komunistu katego-

KVALITĀTI!

Sācies atkal jauns gads, jauns darba cēliens. Katru kolektīvu tajā gaida savas risināmās problēmas. Mums, siera rūpnīcas laudim, sākums visām veismēm un neveiksmēm ir un paliek piens. Sen zināms, ka teicamu produkciju nodrošina augstvērtīga izejviela. Taču diemžēl saimniecības ne vienmēr mums piegādā pienu nepieciešamajā kvalitātē.

dzums inhibitoru nonāk pienā. Bet no šāda piena ražots siers ir pilnīgs brāķis.

Ar 1988. gada 1. septembri ir izmaiņas valsts standartā. Ja pārbaudes dienā pienā konstatēti inhibitori, kaut gan visi pārējie kvalitātes rādītāji ir labi, tad tomēr visa piegādātā piena partija tiek novērtēta kā bezšķiras piens. Šis jaunais standarts būs spēkā līdz 1991. gada 1. janvārim.

Kāds tad piena kvalitātes ziņā bijis pagājušais gads kopumā? Rajona saimniecības rūpnieciskajai pārstrādei mums kopā piegādājušas 44177,5 tonnas piena. Laboratorijas darbinieki veikuši šo tonnu analīzi. No visa piegādātā daudzuma pirmajai šķirai atbilda 91,4 procenti, otrajai šķirai — 7,8 procenti un bezšķiras piena bija 0,8 procenti.

Cilvēkiem, kas mazgā iekārtas piena fermās, ir jābūt atbildība par galarezultātu. Saimniecību galvenajiem zootehniķiem jābūt, lai obligāti visās piena fermās būtu instrukcija par mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļu pareizu lietošanu. Un regulāri jātestē cilvēki, kas veic šo darbu.

Sajos procentos un to desmitdaļās ir bijis piens, kuram piemita krasi izteiktas ļoti sliktas organoleptiskās (garšas) īpašības, sasmacis, ar skābarības piegaršu, kā arī zemu blīvumu. Bet mēs, vērtējot pienu, no kura tiek ražots siers, īpaši nepamērām, vai tam ir siera derīgās īpašības. Diemžēl nereti saņemtajam pienam ir zema bioloģiskā vērtība. No standartā paredzētajām trijām piena klasēm siera ražošanai vajadzētu izmantot tikai pirmās un otrās klases pienu. Taču pirmās klases piens vispār laboratoriskajās pārbaudēs nav konstatēts, otrās klases piens bijis 12,4 procenti un trešās klases piens — 87,6 procenti, no kura, stingri ņemot, sieru vispār nedrīkstētu gatavot. Bet ražotājiem nav citas izejas.

Zināmas bažas un pat šausmas rada tas, ka piens, kas ievests no saimniecībām, ir mehāniski ļoti netīrs. Marlās, kas tiek uzliktas uz caurulēm, pienu sūknējot, paliek dažādi atkritumi. Kā tik tur nav — gan kūdra, gan spalvas, gan salmi utt., bet piena sūknos atrod marles un lavsāna gabalus, gumijas no aparātiem u.c. Jābūt: vai par piena nosūtīšanu atbildīgās personas to neredz pašu mājās?

Joprojām saņemam daudz piena, ko devušas ar mastītu slimās govīs. Visvairāk šajā ziņā grākojuši Oškalna, Raiņa, Kirova, Suvorova kolhozi un vēl dažas saimniecības. No pārbaudītā šāds piens sastāda 10,4 procentus. Inhibirējošo vielu klātbūtne pienā ir 5,4 procenti. Šajā ziņā «čempioni» ir Dzeržinskā, Oškalna kolhozs, «Sarkanā ausma».

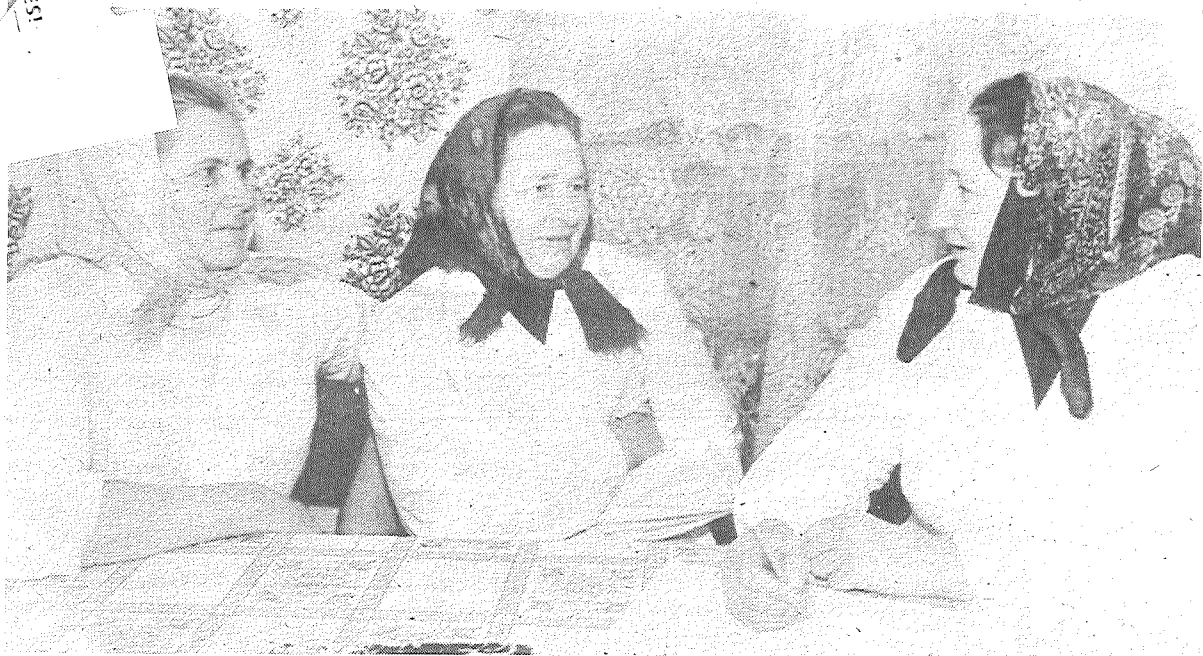
Par to, ka piena fermās netiek ievērotas sanitāri higiēniskās prasības, liecina sviestskābes baktēriju klātbūtne pienā. Šāda piens ir 4,3 procenti. Siers, kas gatavots no šāda piena, ir ar asu smaku, pārskābušu garšu, tas ir nestandarta un nododams pārkausēšanai.

Agrāk daudz tika runāts par mazgāšanas līdzekļu trūkumu rajonā, bet tagad to ir tik daudz, ka paliek uz piena traukiem un iekārtām. Līdz ar to apzināti vai neapzināti liels dau-

zums piens, kaut gan uz vietas to labi zina, bet mēģina «nogrūst», lai tikai nepaliktu saimniecībās. Bet diemžēl tas netiek pieņemts un ar aktu tiek nosūtīts atpakaļ. Visvairāk brāķa ir ražojusi padomju saimniecības «Rudzāti» lopkopji, 8,6 tonnas piena izbrāķētas ar paaugstinātu skābuma grādu.

Cienījamie lopkopji! Jaunajā 1989. gadā skaidri apzināsimies, ka rūpes par piena kvalitāti ir ikkatra fermā strādājošā pienākums. Tikai tad varam gaidīt labus rezultātus.

O. KIVKO.

DRAUDZĪGS KOLEKTĪVS

VISS PĒRMAIS gads Duntīšķu fermas kolektīvam minusos vien pagājis. Ko padarīsi, ka dabā tik nesatricināmi darbojas svārsta likums. Pēc lielajiem piena paliem 1987. gadā pērn duntīšķietes slauca jau otras laktācijas govīs, bet tās arvien ir pieticīgas piena devējas. 1988. gada pavasarī nodibinātā Preiļu rajona mehanizētās slaušanas meistaru augstā izslaukumu klubā, kur Antoņina Stepankova tika ievēlēta par sešstūkstūstošnieku sekcijas priekšsēdētāju, šogad gaidāmas izmaiņas. Jo pagājušajā gadā četras no visām deviņām šīs sekcijas mehanizētās slaušanas meistaram nāca tieši no Duntīšķu fermas. Viss fermas kolektīvs — jau pieminētā Antoņina Stepankova, Uljana Amosova, Jajina Bahananova un maņas slaucēja Vera Prozorska.

Beif 1988. gadā vidējais izslaukums fermā līdz 6000 kilogramiem vairs nesniedza. Taču vai tāpēc slaucējas ir fermas vadītāja Jevdokija Vorobjova būtu strādājušas paviršāk! Diezin vai. Paskatīties pārskatā par piena izslaukumiem, ailīte «Realizēts I šķirā». Duntīšķos viss bijis tikai pirmās šķiras piens! Tā, kā nevienā citā fermā. Tāpēc mēs nolēmām šodien mazliet pastāstīt par šīs fermas slaucējām. Labas kvalitātes piens — tas taču ir garšīgs sviests un siers, ko mēs pārkam veikalos, tie ir lieki rubļu tūkstosī kolhoza kasē, galu galā tā ir fermas kolektīva salīdzinoši augstā darba kultūra, godprātīga attieksme pret saviem pienākumiem, laba amata prasme.

Ir vēl viena visām Duntīšķu fermas darbiniecēm kopīga īpašība — ilgi darba gadi fermā, pamatīga pieredze. Pat visjaunākā no viņām — Vera Prozorska jau cer drīzumā saņemt piemaksu par darba stāžu. Bet Jajina Bahananova, Uljana Amosova, Antoņina Stepankova kopā ne vienu vien pudu sāls apēdušas.

Jā, rūgtis arī viņām reizēm šķietas tas slaucējas biežais maizes rieciens, un ne katram, kuru iekārdinājusi lielā izpelņā, tas bijis «pa zobam». Agrā celšanās rītos, precīzi-

Galvenais šodien — TEMPI

Aizvadītais gads kolhozagrofirms «Krasnij Oktjabrj» lopkopjiem nebija no vieglajiem. Gada sākums gan šķita iepriecinošs — augstie izslaukumi ļāva cerēt uz ļoti labiem rezultātiem piena lopkopībā. Tomēr apgāde ar lopbarību diemžēl nebija visai spīdoša. Tāpēc arī barības devas ziemošanas periodā jau vairs nespēja nodrošināt lopu produktivitātes celšanos.

Un tomēr, par spīti visām grūtībām, gada plāns piena pārdošanā valstij ne tikai izpildīts, bet arī nedaudz pārsniegts. Bija plānots pārdot 8900 centnerus, bet pārdoti 9120 centneri piena. Īpaši labi 1988. gadā strādāja kompleksa «Progress» lopkopji. Vidējais izslaukums no govīs te sasniedzis 6174 kilogramus. Salīdzinājumam nosauksim, ka 1987. gadā šis rādītājs fermā bija tikai 5958 kilogrami piena. Šī kompleksa mehanizētās slaušanas līderes ir pazīstamas tālu aiz republikas robežām. Šobrīd visizcilākā no viņām neapšaubāmi ir Antoņina Loginova, kas gada laikā vidēji no katras savas govīs izslaukusi 8199 kilogramus piena. Viņai seko Anastasija Juganova, kuras pirmpienes devušas par 7438 kilogrami piena katrā. No tās daudz neatpaliek Džuma Mamedova, kuras govju grupā vidējais izslaukums ir 7396 kilogrami no katras. Sevišķi labus vārdus pelnījusi Zoja Tumašova, kas pratusi ne tikai paaugstināt izslaukumu no vienas govīs, bet arī nodrošināt ievērojamu piena kopieģuves kāpinājumu.

93 centneriem. Pavasarī viņa pārņēma ļoti labu Zinaidas Trofimovas slauktu govju grupu un spēja nodrošināt, ka izslaukuma pieauguma tempi nesamazinājās.

Līdz šim pārsvarā te runājām par kolektīviem, kas strādā ar melnraibajām govīm. Taču pagājušajā gadā sarežģītājos apstākļos labi sevi parādīja arī pieticīgās un izturīgās Latvijas brūnās šķirnes govīs. Nemsim kaut vai Zaseku fermu, kas nodrošināja piena bruto produkcijas kāpinājumu par 142 centneriem. Bet Aizupiešos izslaukumi ir vēl augstāki.

Tomēr mums diemžēl vēl ir kolektīvi, kuros darbs nekādi negrib noregulēties, un īpaši tas izpaužas sarežģītās apstākļos. Par tādu grūtu fermu šodien gluži pamatoti var uzskatīt Zabegos, kur lopkopes pazeminājušas vidējo piena izslaukumu no 5493 kilogramiem 1987. gadā līdz 5159 kilogramiem 1988. gadā. Tam, protams, ir arī savi objektīvi apstākļi. Nemsim kaut vai mehanizētās slaušanas meistars V. Golubevas grupu. Otrajā laktācijā govīs parasti dod mazāk piena. Vēl te bieži slimo slaucējas, kolektīvs mainās. Daudzām pavisam rokās nolaidušās. Ieperinājusies kaut kāda vienaldzība pret darbu, neiecietība. Tagad viena no pamat-slaucējām pārceļas uz dzīvi Riebiņu ciematā, kas sarežģīto situāciju var vēl pasliktināt. Kaut arī blakus fermā stāv tukša pavisam laba māja, pagaidām nevaram atrast cilvēku, kas griebtu naktī strādāt uz šo fermu.

Taču darba apstākļi Zabegos uzlabojas. Piemēram, drīzumā te tiks ierīkots piena vads.

Pagājušajā gadā dažādu objektīvu iemeslu dēļ nedaudz samazinājies slaucamo govju skaits. Daļēji to izraisījusi cīņa pret leikozi, par ganāmpulka atveseļošanu.

Savā laikā iepirktajām melnraibajām govīm leikoze tika konstatēta itin bieži. Pēc brāķēšanas un citu pasākumu veikšanas stāvoklis kolhoza melnraibo govju ganāmpulkā ir jūtami uzlabojies.

Vēl pērn tika izbrāķēti tie lopi, kuru produktivitāte bija jūtami samazinājusies vecuma un citu iemeslu dēļ. Ir, protams, arī veterinārā dienesta nepadarītais darbs.

Tomēr ganāmpulka uzlabošanas process ļāvis kopumā gūt samērā labus rezultātus 1989. gadam. Jo kopš šī gada janvāra ieviesta pavisam cita sistēma piena lopkopības rādītāju efektivitātes noteikšanai. Vidējais izslaukums no govīs visu gadu tiks rēķināts pēc tā dzīvnieku skaita, kāds bijis gada sākumā, 1. janvārī. Tātad lopkopju darba stimulēšanas pamatā būs tas rādītājs, kas atspoguļo piena bruto ieguvu grupā, saimniecībā.

Diemžēl salīdzinājumā ar 1987. gadu nedaudz samazinājies piena tauku procentis (par 0,14 punktiem). Arī šis rādītājs aizvadītā gada sākumā mums bija ar krievu plusu. Taču ziemošana, kā mēdz teikt, salika savus punktus uz «i». Slikto laika apstākļu dēļ sagatavotais siers bija zemas kvalitātes, bet tas, kā zināms, allaž negatīvi ietekmē piena tauku saturu. Kā varēdami, pret to cīnījāmies. Piemēram, kompleksā «Progress» zemo kvalitāti centās kompensēt, dodot govīm pēc čipsu ražošanas iegūtos kokvilnas eļļas atlikumus.

Šogad siena ražošanas jautājums tiks atrisināts, ierīkojot tādu šķūni, kas nodrošinātu zaļās masas zāvēšanu neatkarīgi no tā, kādi būs laika apstākļi.

Govju mehanizētās slaušanas meistaru sacensības rezultāti 1988. gadā

Slaucēja	Vid. govju skaits grupā	Piens bruto izslaukums (c)			Vid. izslauk. no govīs (kg)			Tauku %	Real. šķirā %
		1987. g.	1988. g.	+,-	1987. g.	1988. g.	+,-		
I. Pisuka	46	2374	2165	-209	4915	4728	-187		
A. Kirilova	47	2551	2402	-149	5282	5088	-194		
A. Isajeva	47	2347	2254	-93	4800	4836	+36		
A. Ksendzova	46	2622	2148	-474	5328	4650	-678		
V. Kozlova	50	2315	2548	+233	4803	5128	+325		
A. Meluškāne	50	2401	2406	+5	5109	4831	-278		
L. Ruciņa	49	2450	2469	+19	4960	5039	+79		
Z. Meluškāne	49	2249	2283	+34	4744	4611	-133		
Aizupieši	384	19309	18675	-634	4992	4863	-129	3,99	99,7
R. Rubene	44	2692	2785	+93	6092	6300	+208		
Z. Juhņeviča	42	2535	2395	-140	5709	5676	-33		
J. Lepuka	43	2563	2528	-35	5734	5920	+186		
V. Conka	36	2394	2261	-133	5632	6245	+613		
Baibas	165	10184	9969	-215	5796	6034	+238	3,86	98,7
L. Fjodorova	18	1819	1040	-779	5868	5747	-121		
V. Smukša	28	1633	1274	-359	5151	4519	-632		
V. Golubeva	27	1750	1452	-298	5468	5437	-31		
Zabegi	73	5202	3766	-1436	5493	5159	-334	3,78	98,0
M. Čakule	20	1353	1476	+123	—	7306	—		
V. Sidorova	23	1360	1586	+226	—	6751	—		
A. Mikulāne	22	1164	1463	+299	—	6743	—		
Leinišķi	65	3877	4525	+648	—	6919	—	3,7	99,7
J. Bahananova	32	1634	1668	+34	6284	5181	-1103		
A. Stepankova	29	1719	1637	-82	6344	5662	-682		
U. Amosova	30	1557	1617	+60	6407	5446	-961		
Duntīšķi	91	4910	4922	+12	6376	5421	-955	3,76	100
1. raž. iec.	778	43482	41857	-1625	5520	5380	-140	3,88	99,4
A. Loginova	18	1746	1476	-270	7366	8199	+833		
F. Daniļova	20	1701	1340	-361	7280	6872	-408		
Z. Tumašova	26	1738	1882	+144	6790	7100	+310		
A. Juganova	29	277	2179	+1902	—	7438	—		
D. Mamedova	27	79	1997	+1918	—	7396	—		
J. Bobrova	50	3255	3002	-253	5803	5981	+178		
J. Kapustenoka	53	3020	2899	-121	5355	5470	+115		
M. Lazareva	47	3590	3191	-399	6457	6788	+331		
N. Turubanova	52	3234	2974	-260	5880	5742	-138		
L. Mūrniece	54	3221	3100	-121	5889	5783	-106		
J. Trofimova	42	2994	2195	-799	5423	5264	-159		
L. Stankeviča	21	—	1450	+1450	—	6778	—		
V. Mihailova	54	3267	2881	-386	5858	5296	-562		
«Progress»	497	30781	30683	-98	5958	6174	+216	3,7	99,9
L. Džeriņa	47	2412	2552	+140	5131	5465	+334		
F. Guļbinova	45	2257	2205	-52	5004	4933	-71		
K. Baikova	54	2224	2251	+27	4614	4184	-430		
V. Ksendzova	50	2263	2290	+27	4975	4498	-477		
Zaseki	196	9156	9298	+142	4928	4751	-177	3,95	97,1
II. raž. iec.	699	41203	41812	+609	5620	5982	+362	3,77	98,7
Saimniecībā	1477	84662	83669	-993	5566	5534	-32	3,82	98,9

PIE AGROFIRMAS CELTNIEMIEM ● PIE AGROFIRMAS CELTNIEMIEM ● PIE AGROFIRMAS CELTNIEMIEM

Celtnieku darbi, kā mēdz sacīt, ir visiem acu priekšā. Tie ir gan gluzi pilsētā līdzīgais Riebiņu ciemats, gan blakus siera rūpnīcai augošais dzīvojamais masīvs, gan daudzi ražošanas objekti agrofirmas teritorijā. Par visu, kas padarīts pagājušajā gadā, mums šodien vajag teikt celtniekiem lielu paldies.

Bet arī turpmāk viņus gaida daudz darba. Tāpat ar patiecību vien nepietiek, vajag mēģināt izprast arī esošo trūkumu cēloņus, apjaust tendences, kādas valda agrofirmas celtniecības dienestā, jācenšas noteikt tās attīstības perspektīvas.

Es atceros agrofirmas celtnieku arodbiedrības pārskaļa konferenci un frāzi, kuru kāds izmeta ar rūgtumu: pie mums atzīmē Lauksaimniecības darbinieku dienu, bet mēs Celtnieku dienu nesvinējam...Pašiem sevi sveikt taču ir tā kā neērti, bet sabiedriskās organizācijas mūs acīmredzot neatzīst...

Un patiešām, tā taču ir, ka uz agrofirmas šodienas celtniecības dienestu mēs vēl skatāmies ar vakardienas acīm — kā uz celtniecības brigādi. Un pavisam nepamam vēra fakti, ka pagājušajā gadā tas no 96 cilvēkiem palielinājies līdz 205. Gandrīz vai par pusotra miliona rubļu izaudzis veicamo darbu kopējais apjoms. 1988. gadā tas sasniedza 3 miljonus 187 tūkstošus rubļu. Tas jau ir vidēji lielas starpsaimniecību celtniecības organizācijas vai pārvietojamās mehanizētās kolonnas darbu apjoms. Tajā skaitā 1 880 071 rublis attiecas uz celtniecības un montāžas darbiem, bet 842 278 rubļi — uz kapitālajiem remontiem.

Krietni pārstrādājuši tie divi celtniecības iecirkņi, kas atrodas Preiļu rajona teritorijā. Veikto darbu kopējais apjoms pirmajā iecirknī (Riebiņos) ir 1 729 958 rubļi, otrajā iecirknī (Preiļos) — 1 729 958 rubļi. Celtniecības un montāžas plāna izpildes procenti katrā no šīm abām struktūrvienībām ir gandrīz 130 procenti. Lasītāju zināšanai: pagaidām mēs te nepieskaitām Daugavpili strādājošā celtniecības iecirkņa ļaunu veikumu, projektēšanas un konstruktoru biroja darbu — par tiem jārunā atsevišķi.

Tomēr šodien mums jāpievērš uzmanība ne tikai apjomam, bet arī tiem faktoriem, kuri ietekmējuši tādu apjomu sasniegšanu. Kā zināms, tie var būt gan ekstensīvi, gan intensīvi. Par bēdīgi slavenajiem ekstensīvajiem faktoriem te laikiem daudz skaidrot nav nepieciešams — tie ir ražošanas apjomu palielināšana, pieņemot darbā lielu skaitu cilvēku, daudzu mehānismu iegāde vienlaikus ar nepietiekamu to noslogotību un tamlīdzīgi. Intensīvi faktori ietver sevi augstu izstrādi uz vienu cilvēku, citiem vārdiem sakot, — augstu darba ražīgumu. Jau Karlis Marks savā laikā piešķirās tiem momentiem, kas veicina tā paaugstināšanos; starp tiem nosaucot strādnieka vidējo darba prasmes pakāpi, zinātnes attīstības un tās tehnoloģiskās izmantošanas līmeni, ražošanas procesa sabiedrisko kombināciju, ražošanas līdzekļu apmērus un efektivitāti un dabas apstākļus.

Mūsdienās nav mazsvarīgs faktors ražošanas intensifikācijā arī saimnieciskā aprēķina attiecību ieviešana, darba organizācijas līmeņa paaugstināšana.

Diemžēl dažādu apstākļu dēļ mums pagaidām nav iespēju dot precīzas un noteiktas ziņas par to, kāda ir izstrāde uz vienu agrofirmas celtniecības dienestā nodarbināto — pārskats par 1988. gada darbu tikai tagad tiek veikots. Spriežot pēc iepriekšējiem aptuveniem aprēķiniem tā tuvojas trīspadsmit tūkstošiem rubļu, un tas ir nedaudz vairāk nekā 1987. gadā. Vai tas ir daudz vai maz? Grūti spriest. Viss ir atkarīgs no konkrētajiem apstāk-

mālu kārtību celtniecības materiālu izkraušana. Blakus dzelzsbetona paneļiem te stāv izjukušas šiferas kaudzītes, pēc tam atkal dzelzsbetona konstrukciju krāvmi un tad vēl šiferis. Dažādās vietās kriegēļu grēdas, dzelzu pakas. Jāautā — vai tad tas ir tik neiespējami: daļu laukuma paredzēt dzelzsbetona konstrukcijām, bet atlikušo nodalīt kriegēļiem, dzelzēm, šiferim un citiem materiāliem. Un tur, kur tas nepieciešams, izveidot nojumes. Poligonā taču ir strādnieki, ir, kas varētu nodrošināt kārtību būvmateriālu glabāšanā un izvietošanā. Taču pagaidām vēl, kā mēdz teikt, rokas par Tsu. Bet šī nekārtība poligonā apgrūtina būv-

gan ir izaudzis skaitliskā ziņā vairāk nekā divkārt, taču pārvaldes aparāts palicis tas pats vecais. Bet jaunās darba formas un metodes taču kādam būtu jāievieš? Tāpat nepieciešama arī pašiem sava plānu un ekonomiskā nodaļa... Saimnieciskajam aprēķinam nepieciešama pilnīga grāmatvedības uzskaitē. Šajā nolūkā 1989. gadā celtniecības dienestam tiks sastādīta pilna grāmatvedības bilance, procentuāli aprēķināti visi tā veiktie darbi. Šie pasākumi palīdzēs uzskaitīt darbuzņēmumu kolektīvu izmaksas, laikus nodrošināt tos ar vajadzīgajiem būvmateriāliem un celtniecības dokumentāciju. Tomēr šādi vadības nostiprināšanai būs nepieciešams palielināt tieši pārvaldīšanā strādājošo cilvēku skaitu. Pašlaik tiek izstrādāts štata saraksts, kurā iekļauts 27 inženier-technisko darbinieku štata vienības, kas ir par septiņiem cilvēkiem vairāk nekā pašlaik. Vai tāds daudzums pašreizējā situācijā ir atfaisnojams? Domāju, ka atbildi uz šo jautājumu dos celtnieku kopsapulce, kas tiesīga lemt, kāds štata darbinieku skaits nepieciešams, lai celtniecības dienests varētu strādāt pietiekami kvalitatīvi un organizēti.

EKONOMISKAIS APSKATS

NO BRIGĀDES — UZ PĀRVALDI

liem, apgādes ar tehniku, ar celtniecības materiāliem utt. Vienu gan var teikt nekļūdot: tur, kur pilnā mērā tiek izmantotas saimnieciskā aprēķina sviras, izstrāde uz vienu strādājošo ir krietni augstāka, protams, ja visi pārējie apstākļi ir līdzvērtīgi. Piemēram, savulaik tik bieži daudzminātā N. Zlobina brigādē šī izstrāde bija četrdesmit tūkstoši rubļu.

Vairāk iedziļinoties celtnieku darba rezultātos, varam teikt vēl ko: pie mums netika izmantotas itin visas iespējas darba ražīguma paaugstināšanai. Minēšu te tādu faktu. Piemēram, siera rūpnīcā jau kļuvis par «labu» tradīciju, ka rūpnīcai adresēto vagonu izkraušana regulāri tiek mobilizēti otrā ražošanas iecirkņa celtnieki. Savstarpējā palīdzība, protams, ir laba lieta, taču jāņem vērā, ka no tā cieš celtnieku vidējā izstrāde, viņu darba ražīgums...

Vai atkal kāds cits piemērs. Pašlaik agrofirmā «Krasnij Oktjabrj» celtniecības materiālu sagādes dienests strādā salīdzinoši augstā līmenī. Nevienš no manis aptaujātajiem celtniecības iecirkņu priekšniekiem neizteica tam nekādas būtiskas pretenzijas. Tāpat jāsecina, ka objekts bijis viss ritmiskam darbam nepieciešamais. Bet kā tur tika nodrošināta nepārtraukta celtniecības materiālu piegāde un to saglabāšana? Tas jau ir pavisam cits jautājums. Pārbaudē, kuru veica agrofirmas revīzijas komisija kopā ar tautas kontroles grupu, tika konstatēts, ka konditorejas ceļu jaunbūvē, kas atrodas pie siera rūpnīcas, bija izgāztas trīsdesmit tonnas cementa. Tiesa, jumts šai kaudzē pāri gan bija, bet tas arī ir viss. Telpai pagaidām vēl nav nedz logu, nedz durvju — var nākt un ņemt, kam ienāk prātā. Kā zināms, arī mitrums nav nekāds sabiedrotais cementa saglabāšanā...

Bet tagad ielūkojieties poligonā aiz centrālās noliktavas pirmajā iecirknī. Pat pie labākās gribas te ļoti grūti saskatīt kaut vai mini-

materiālu izkraušanu un samazina izstrādi.

Turklāt daļa no celtniecības materiāliem bieži vien nokļūst tieši objektos un lielākā daudumā, nekā tas konkrētajā brīdī nepieciešams. Tiek uzglabāti šim nolūkam nepiemērotos «būceņos», izvazāti, bojājas... Kāds nu te var būt darba ražīgums, darba kultūra un saimnieciskais aprēķins...

Vai nav pienācis laiks celtniecības dienesta vadītājiem pārdomāt kārtību, kādā būvmateriāli piegādājami no noliktavām, bāzēs uz objektiem, un noteiktu sistēmu to sakraušanā un uzglabāšanā pašā bāzē? Un arī objekta celtniecību uzskāt, kā tas vispārpieņemts, ar nelielas noliktaviņas būvi, kurā varētu nodrošināt tā būvmateriālu minimuma saglabāšanu, kurš nepieciešams, lai varētu organizēt nepārtrauktu darbu šajā objektā.

Diemžēl aizvadītajā gadā celtniekiem neizdevās darba ražīguma paaugstināšanā izmantot tādu spēcīgu līdzekli kā saimnieciskā aprēķina, kolektīvā darbuzņēmuma un nomas attiecību ieviešanu. Bet ieviest celtniecībā tādu formu kā kolektīvais darbuzņēmums nav nemaz tik sarežģīti. Katram objektam taču tiek izstrādāta tāme, kurā ir precīzi aprēķināts, cik jāņem celtnieku kolektīvam par objekta nodošanu ekspluatācijā. Brigādes locekļi ar administrāciju noslēdz līgumu par celtniecības termiņiem, darbu kvalitāti, par apgādi ar būvmateriāliem un mehānismiem. Un tad tik pie darba... Jo ātrāk būs izdarīts un vairāk ietaupīts, jo vairāk arī varēs saņemt. Tā sakot, te darbosies tas pats princips, ko izmanto tik daudz pieminētās gučuļu «melnās brigādes». Viss vienkārši un skaidri. Taču pie mums šis celtniecības brigāžu un dienesta administrācijas savstarpējo attiecību modelis pagaidām saskaņots tikai perspektīvā.

Protams, tam ir arī objektīvi cēloņi. Viens no tiem ir faktiskā, ka celtniecības dienests

Augstāk minētie trūkumi noveduši pie tā, ka daudzi no objektiem, kurus bija nepieciešams pabeigt jau aizvadītajā gadā, joprojām vēl nav nodoti ekspluatācijā. Piemēram, pirmās celtniecības iecirknis nav nodevis ekspluatācijā elektrisko katlu māju un maizes ceptuvi. Otrajā pagaidām vēl nedarbojas līnu fabrikas siltumtrase, nav paveikta iecerētais siera rūpnīcas siltumtīcu paplašināšana, nav pabeigta sešu dzīvokļu nama būve. Cietes rūpnīcā nav nodota ekspluatācijā piebūve sulu glabāšanai. Un vēl viens mīnuss — arī nevienš no 1988. gadā uzceltajiem objektiem netika nodevta ekspluatācijā paredzētajā termiņā.

No visa teiktā nav grūti izdarīt secinājumus. Aizvadītajā gadā celtniecības dienestam bijuši savi neapšaubāmi sasniegumi. Panākts, ka gan celtniecības apjomu palielināšanā, gan darbos noregulējas jaunais saimnieciskais mehānisms. Tomēr trūkumi vēl pastāv. Un tas ir likumsakarīgi jebkurā vērienīgi izvērstā darbā. Pareizi tās sauc par augšanas grūtībām. Augšanas no vidēja lieluma celtniecības brigādes līdz celtniecības un montāžas darbu pārvaldei, kas darbojas pēc saimnieciskā aprēķina principiem. Par tādu drīzumā jāklūst celtniecības dienestam agrofirmā «Krasnij Oktjabrj». Tai priekšā stāv lieli uzdevumi. Tiesa, pagaidām pilnā sparā rit 1989. gada darba plānošana, taču jau šobrīd ir acīm redzami, ka celtniecības pārvaldes ražošanas programma tiks nodrošināta ar materiāliem celtniecības un montāžas darbiem 2,5 miljonu rubļu apjomā. Pirmajā iecirknī pagaidām kopējā summa tiek plānota par 484 tūkstošiem rubļu, otrajā — par 2 miljoniem 22 tūkstošiem rubļu. Te vēl jāpieskaite kapitālā un kārtējā remonta objekti, objekti, kurus plānots nodot no ārpusfondu materiāliem. Tad nu lai jums veicas, celtnieki!

P. Valerjanovs

Ar progresīvu metodi

Celtniecības kvalitātes paaugstināšana ir tas pamats, kas nodrošina daudzu objektu ilgmūžību. Pirms vairākiem gadiem tieši ar šādu vadmotīvu tika pārdomāti vairāki varianti, kā uzlabot Preiļu siera rūpnīcas atkritāšanas iekārtu funkcionēšanu.

Tā kā neizdevās izcinīt limitus šo iekārtu projektēšanai un vēl jo vairāk — būves iekļaušanu kādas solīdas celtniecības darbu plānos, tad tika nolemts risināt jautājumu saimnieciskā kārtā.

Aerotanka projektēšanā palīdzību sniedza Maskavas Centrālā inženieriekārtu zinātniskās pētniecības institūta, Latvijas Agrorūpnieciskā projektēšanas institūta Daugavpils nodaļas darbinieki. Tomēr galvenos projekta priekšlikumus bija izstrādājuši un ieteikuši siera rūpnīcas speciālisti.

Pēc tam, kad visi ierosinātie varianti bija izskatīti, tika izvēlēts četru kameru aerotanks, kura kopējais garums bija 42 metri, platums — 28 metri, tika izmantotas 4,8 metri augstas dzelzsbetona balstsienas. Projekta izvēle un izstrādāšana paņēma daudz spēku un enerģijas, atlika tikai to realizēt — saimnieciskā kārtā.

Aerotanka monolīto dzelzsbetona pamatu iekļāva Jura Pastara vadītā krāsotāju brigādē. Šī pati brigāde veica arī betona paneļu montāžu. Tā kā spraugas starp dzelzsbetona paneļiem nebija lielas, radās doma šīs spraugas aizcimentēt ar javas sūkņu palīdzību, izmantojot cementa javu paplašināšanas piedevas. Arī šo ideju realizēja tā pati J. Pastara brigāde.

Jāpiebilst, ka aerotanks tikai tad

veic savu attīrīšanas iekārtas funkciju, ja tas nepieļauj notekūdeņu filtrēšanu.

Neatsveramu palīdzību šo darbu veikšanā sniedza Latvijas PSR Celtniecības ministrijas tresta «Orgtehnstroj» pārstāvis I. Tihomirovs. Monolītā iecirkņi ļoti kvalitatīvi tika pārklāti ar speciālu hermetizējošu maistījumu TL-1. Arī šo uzdevumu, kurš jau vairāk atgādināja pierastos apdares darbus, veica J. Pastara krāsotāju brigāde.

Apkalpes laukumiņu metāla konstrukciju montāžu izdarīja montētāju brigāde.

Darbu izpilde bija pakļauta stingrai kontrolei.

Izmantojot jaunākos celtniecības materiālus, lietojot modernas darba metodes, ar nedaudziem papildus darbiem, kas izmaksāja dažus simtus rubļu, tika ietaupīti vairāki tūkstoši, jo nevajadzēja veikt papildu darbu noblīvēšanai, apvalņojumu ierīkošanai. Aerotanks uzreiz sāka strādāt

normālā režīmā tūlīt pēc tā pirmās piepildīšanas. Citiem vārdiem sakot, tika nodots ekspluatācijā ar pirmo uzrādījumu.

Nebija nepieciešami izdevumi arī iekārtas noregulēšanai, jo attīrīšanas iekārtu kolektīvs V. Filimonovas vadībā to kvalitatīvi veica, kā mēdz teikt, neatraujoties no sava tiešā darba.

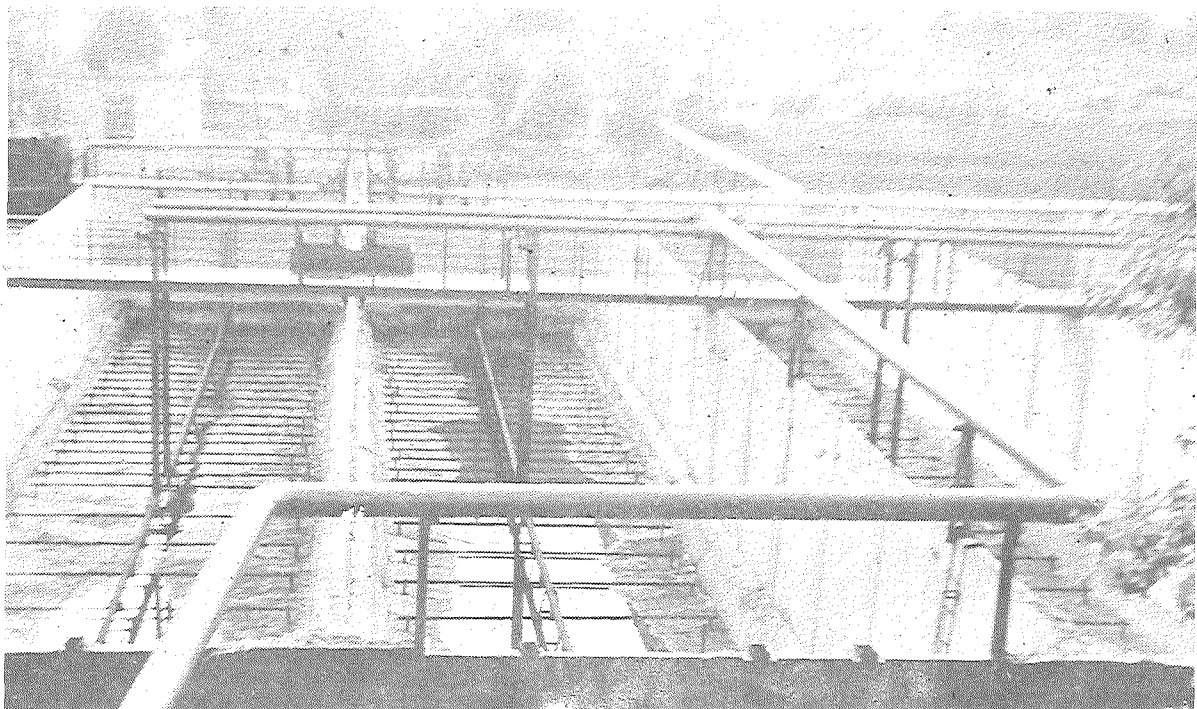
Šo rindu autors, kas jau trīs gadu desmitus vēltījies attīrīšanas iekārtu nodošanai ekspluatācijā daudzās Latvijas pilsētās, strādājis specializētās profesionālās celtniecības organizāci-

jās, tādu attīrīšanas iekārtu nodošanu ekspluatācijā bez papildu izdevumiem redzēja pirmoreiz.

Un celtnieku kvalitatīvais darbs veicinājis teicamu notekūdeņu attīrīšanu, tātad arī ekoloģiskās situācijas uzlabošanu Preiļupē.

N. Saveljevs, kapitālās celtniecības nodaļas priekšnieks

Attēlos: četru kameru aerotanks pirms piepildīšanas. Aerotanka sienu šuves aizcimentēšana ar progresīvu metodi. No labās — Juris Pastars.

ŠIE GRŪTIE PIRMIE GADI

Nobeigums. Sākums 1. lpp.

rīja. Tie bija cilvēki, kas, kaut arī nebija partijas biedri, kopā ar komunistiem piedalījās Augstākās un vietējo padomju vēlēšanu organizēšanā, aktīvi iesaistījās citos sabiedriskos darbos. Citiem vārdiem sakot, ap partijas kodolu ne jau vārdos, bet patiesos darbos saliedējās sabiedrisko un politisko organizāciju biedri, bezpartijiskais aktīvs. Un tas acīmredzot notika tāpēc, ka jebkura aktīva pozīcija rada partijai gan piekrišanu, gan pretrunājumus. Un tomēr tautas vairākums seko tiem, kas ir enerģiski, iniciatīvas bagāti, darbotīgi. Īpaši to vajadzētu atcerēties tagad, kad politiskais klimats gan rajonā, gan republikā ir visai sarežģīts.

Pirmais gads kolhozā «Krasnij partizan» tika aizvadīts diezgan sekmīgi. Cilvēki strādāja ar lielu entuziasmu. Ar dziesmām visi kopā gāja uz darbu, ar dziesmām atgriezās no lauka pēc smagās, nogurdinošās darbadienas. Atceros, vakarā vezdami zirgus garām klajumam, kur bērni spēlēja lapu, apstājās un neatkarīgi no vecuma iesaistījās spēlē. Tik liels toreiz bija dzīvesprieks un kopīgā darba izraisītais možums.

Ko tur runāt, pašos cilvēkos dzīvoja šis tieksme kopā strādāt un kopā atpūsties, biedriskums un savstarpējā palīdzība. Un arī strādāja viņi sākumā ļoti labi — daudz kārt dienā paveica divu un pat vairāku izstrādes dienu normu. Arī uz izstrādes dienu sākumā saņēma piekrišanu — gan graudus, gan cukuru. Taču šī salīdzinoši labklājība,

fiesa gan, turpinājās neilgi. Drīz kolhoznieku darba samaksa līmenis krasī pazeminājās. 1954. gadā es, piemēram, strādādams par brigadieru, gadā saņēmu tikai 360 kilogramus rudzu un ne kapeikas naudas. Bet brigadieris toreiz jau bija zināmā mērā privilēģētā stāvoklī — viņam mēnesī tika ierēķinātas četrdesmit izstrādes dienas... Ko tad varēja saņemt cilvēki, kas kaut kādu iemeslu dēļ nebija varējuši izpelnīt nepieciešamo izstrādes dienu skaitu?

Tāda situācija noveda pie zādzībām, jūtam sašķobījās arī ticība tam, ka kolektīvais saimniekošanas veids ir tas labākais. Kolhoznieki jau vairs nesteidzās uz lauku, bet iziet darbā viņus pierunāja brigadieris un priekšsēdētājs. Atceros, ka tajos gados piecdesmit simtdaļas miežu — tā bija viena plāvēja norma — ar grūtībām novāca trīs cilvēki. Tajos gados daudzi lauku ļaudis zaudēja uzticību pret kolhoziem, un šī neuzticība daudzviet saglabājusies līdz mūsdienām. Un, kaut arī valsts atpaliņkošajam saimniecībā dāsni dod finansiālu palīdzību, tās izmantošanas efektivitāte varētu būt daudz lielāka. Un iemesli, manuprāt, ir tieši šajā uzticības zaudēšanā.

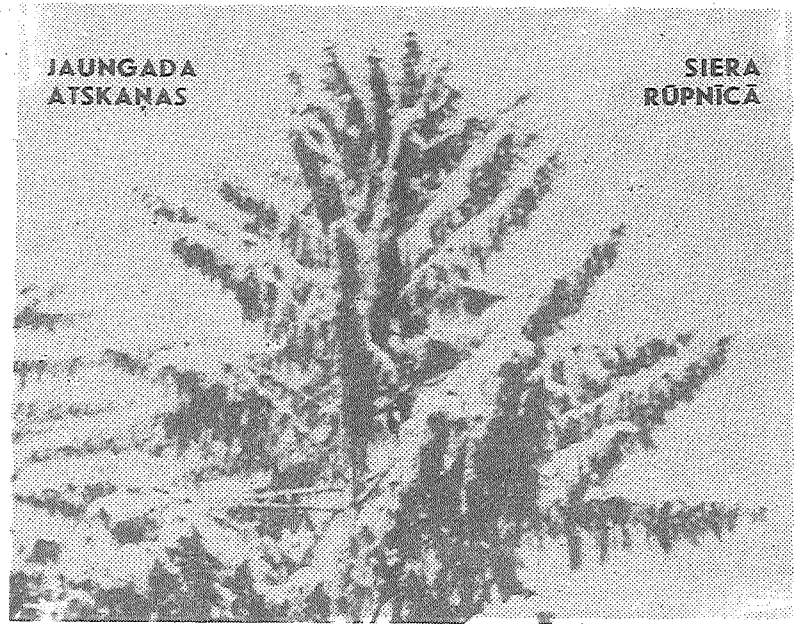
Kolhozā «Krasnij Oktjabrj», kura sastāvā 1950. gadā apvienojās ar «Krasnij partizan», viss par laimi notika citādi. 1955. gada sākumā pie mums par kolhoza priekšsēdētāju kļuva Romualds Kavinskis. Un jau pirmajā kolhoznieku kopsapulcē viņš paziņoja, ka saskaņā ar finanšu plānu par vienu

izstrādes dienu mums tiks aprēķināti 4 rubļi un 70 kapeikas. Vēl ilgi pēc tam mehāniskajās darbnīcās un laukkopības brigādēs tika apspriesti šie vārdi. Kolhoza vēsturē tas bija īsts notikums, pagrieziena punkts. Cilvēki nu nekādi nespeja noticēt, ka kaut kas tāds patiesi iespējams. Taču dzīves īstenība izklīdēja visas šaubas. Jau pirmā darba gada beigās mēs par izstrādes dienu faktiski saņēmām vairāk nekā astoņus rubļus. Kopš tā laika materiālie stimuli turpināja darboties pilnā spēkā. Liela nauda kolhozam nāca par līniju, pēc tam jau par lopkopības produkciju — pienu, gaļu.

Jums var rasties jautājums: kāpēc notika tā, ka vienas saimniecības arvien dziļāk slīga parādos, kamēr citas sāka zelt un plaukt? Mūsu kolhozā «Krasnij Oktjabrj» pēc Romualda Kavinska atnākšanas viss sākās ar darba disciplīnas nostiprināšanu, ko pēc tam papildināja materiālie stimuli. Viņš uzreiz nomainīja daļu brigadieru, grāmatvedi. Paaugstināja prasīgumu pret kolhozniekiem. Teiksim, vajadzēja man tikai vienu reizi laikā neierasties uz valdes sēdi, kad uz kādu laiku mani atstādīja no brigadiera pienākumu pildīšanas par vienkāršu «ierindnieku». Tiesa, drīz vien kolhoza ļaudis ievēlēja mani par revīzijas komisijas priekšsēdētāju.

Tā arī esmu palicis šajā amatā līdz pat šai dienai. Manu acu priekšā auga un nostiprinājās kolhozs, iedibinājās tā tradīcijas... Izveidojās tā noteiktā specializācija, tika ieviestas lauksaimniecības produkcijas pamatveidu ražošanas modernās tehnoloģijas, zinātnes un tehnikas jaunākie sasniegumi. Viss, kas tādu lielu mēroga ražošanu padara efektīvu. Viss, kas ar Darba Sarkanā Karoga ordeni apbalvotajā kolhozā «Krasnij Oktjabrj» pārbaudīts daudzu gadu darbā.

A. Ajeksejevs

Draudzības tiltiņš pārmešts

Janvāra sākumā notika siera rūpnīcas un Viļānu izmēģinājumu un selekcijas stacijas jauniešu kolektīvu draudzības vakars.

Pulksten 20.00 visi — gan saimnieki, gan ciemiņi — sakārtojās pa pāriem, Viļānu kultūras nama durvis plaši atvērs un atskanēja mūzika. Mēs nokļuvām brīnumainā Jaungada pasākā. Uz skatuves starp apsnigušām eglītēm stāvēja maza mājiņa ar gaiši mirdzošiem lodziņiem. Zālē stalti pacēlās smaržīga, svētņu ugunīs mirgojoša egle, un tās krāsainās ugunīgas atmirzdēja zaigojošajās bumbās un lentēs, kas nokarājās no griestiem. Otrā zāles galā bija mājiņi izkārtoti galdiņi ar cienastu.

Vakaru sākām ar draudzības deju. Bet pēc tās vakara saimniece — Viļānu kultūras nama direktore Margarita un vakara saimnieks — komjaunatnes pirmorganizācijas sekretārs Imants uzaicināja visus apsēsties pie galdiņiem un nobaudīt cienastu. Atrakcijas mijās ar deļām, dejas — ar konkursiem, visu laiku skanēja jautri smieklī un sejas rotātajās priecīgi smaidi. Par atrakcijām un konkursiem bija domājuši gan saimnieki, gan arī viesi. Visu piekrišanu guva konkurs «Ko gan tas nozīmē?», kurā katrs galdiņa komandai vajadzēja izdomāt asprātīgu nosaukumu, piecām fotogrāfijām. Priekšlikumu bija tik daudz, ka balvas saņēma visi pieci galdiņi, katrs par vienu vislabāko nosaukumu.

Pulksteņa rādītāji tuvojās divdes-

mit trijiem, kad Imants paziņoja par jaunu konkursu, kura norisei bija vajadzīgi divi dalībnieki — puisis no Viļāniem un meitene no Preiļiem. Dalībnieki pat nenojauta, kas viņus gaida. Vēlāk noskaidrojās, ka viņus gaidīja Sala tēta un Sniegbaltītes maskas.

Uz vienu stundu visi iztēlojās, ka atkal kļuvis par maziem, uzticības pilniem, paklausīgiem, bet vienlaikus arī draiskulīgiem bērniem. Un Jaungadā visi bērni, arī pieaugušie, gaida brīnumus un dāvanas. Tāpēc «bērni» kopīgi sāka saukt Sala tēti un Sniegbaltīti. Un brīnumi notika! Durvis atvērs, un tie ienāca zālē. Sala tētim un Sniegbaltītei visi skatīja dzejojotus, dziedāja dziesmiņas par ziemu, gāja rotājās. Bija tik jautri, kā mēdz būt tikai bērniņā.

Visus gaidīja vēl viens interesants un sarežģīts sporta konkurss. Uz starta nostājās saimnieku komanda «Rūķīši» un viesu komanda «Cielaviņi». Tām bija jāsaņem sešos veidos. Cīņa bija ļoti spraiga — pārmaiņus uzvarēja tie viena, te otra komanda, taču beigās pirmā vieta tika «Cielaviņiem».

Vakars pakāpeniski tuvojās nobeigumam. Jaunieši, kļuvis jau par draugiem, apmainījās ar suvenīriem. Siera rūpnīcas komjaunatnes sekretāre Ināra Gurgāne pateicās vakara saimniekiem par viesmīlību un uzaicināja jaunos draugus atbildes vizītē uz Preiļiem.

N. Lapoško

Ziemas saulgriežu vakarā

Nevienu laikam nav mēģinājis iedomāties, kāda būtu siera rūpnīcas sabiedriskā dzīve, ja tur nedarbotos tik aktīva un enerģiska sieviešu padome. Nepilns desmitis sieviešu savas priekšsēdētājas Olgas Kivko vadībā ir tas rosīgais centrs, kas nāk ar saviem priekšlikumiem gan sadzīves tradīciju iedibināšanā, gan zēlsirdības darbu ierosināšanā, gan mākslinieciskās pašdarbības veicināšanā. Un galvenais — pašas šos priekšlikumus arī realizē. Šādas funkcijas parasti devē sirsnīgā vārdā — kolektīva dvēsele.

Lūk, arī ziemas saulgriežu vakaru siera rūpnīcas sieviešu padome nolēma nepalaidēt garām bez jaukas kopīgas pavakarēšanas, lai stiprinātu ģimenes saites, mudinātu uz satīcību

un atburīgu dzīvošanu.

Pasākumu noorganizēt palīdzēja atburības veicināšanas biedrības rajona organizācijas sekretāre Janīna Eiduka un šīs biedrības republikāniskās padomes darbiniece Ausma Hemilāne.

Uz vakaru bija uzaicināti vecāki ar bērniem, kuru vidū īpašs gods pienācās tām bagātākajām — Lausku, Skuteļu, Jaundzemu ģimenēm. Siera rūpnīcas ļaužu viesi bija Latvijas PSR Nopelniem bagātā skatuves māksliniece, Valsts leļļu teātra aktrise Dace Skadiņa un aktieris Zigurds Neimanis. Kopīgās sērūnās, rotājās, dziesmās vakars pagāja jautri un sirsnīgi.

M. Gekša

MĀJAI UN ĢIMENEI

APTIEKA DOBĒ

Ļoti vērtīgi dārzeņaugi ir sīpoli. Tie pazīstami jau kopš seniem laikiem, un tos izmanto pārtikai un ārstnieciskos nolūkos visos pasaules kontinentos. No dažādiem kultivētajiem sīpolaugiem visizplatītākie ir dārza sīpoli un ķiploki.

Sīpolus sakņu dārzos audzē jau sen. Tiek uzskatīts, ka sīpolu dzimtene ir Āzija, no kurienes tie izplatījušies Ēģiptē, Grieķijā, Senajā Romā. Senie grieķi un romieši uzskatīja sīpolus par iespaidīgu līdzekli pret daudzām slimībām un plaši izmantoja uzturā, piedēvēja tiem spējas atmodināt neizsīkstošu dzīvības spēku, enerģiju, drosmi, tāpēc tos bagātīgi izmantoja karavīru ikdienas ēdienkartē. Tāpat populāri sīpoli bija viduslaikos arī Rietumeiropā. Bet senie ēģiptieši tik ļoti cienīja sīpolus, ka tie tika atļoti pat viņu pieminekļos.

Arī dažādu slimību ārstēšanai sīpolus izmantoja jau kopš seniem laikiem. Senie Austrumu iedzīvotāji, piemēram, teica: «Ai sīpol, tavos apkampienos pāriet jebkura slimība.» Bet senie slāvi sacīja, ka sīpoli līdz pret septiņām kaitēm.

Bija pamanīts, ka pat sīpolu smarža pasargā cilvēku no daudzām sāslimšanām. Vēlāk, mūsu gadsimta trīsdesmitajos gados, arī tika zinātniski pierādīts, ka sīpolos, vēl jo vairāk ķiplokos, patiesi ir īpašas vielas — fitoncīdi, kas izdaloties nomāc un iznīcina dažādu slimību mikrobus. Turklāt sīpoli vēl satur karotīnu, vitamīnus B₁, B₂, B₃, B₆, PP, E un citus, bet visvairāk tajos ir C vitamīns.

Svaigi sagatavotu sīpolu sulu iesaka augšējo elpošanas ceļu iekaisuma gadījumā, slimojot ar angīnu (pa vienu tējkaroti trīs reizes dienā).

Bronhītu ar sausu klepu ārstē ar sīpoliem, kas sarīvēti ar dārzeņu rīvi vai samalti gaļas mašīnā (500 gramu) un samaisīti ar medu (50 gramu) un cukuru (400 gramu). Šo maisījumu aplēj ar ūdeni (1 litru) un vārā uz lēnas uguns trīs stundas, tad atdzesē. Uzglabā slēgtā traukā ledusskapī. Lieto pa divām tējkarotēm trīs reizes dienā. Taču īpaši vērtīgi ir sīpolloki, kas satur piecas reizes vairāk C vitamīna nekā pats sīpols. Zupu ar cepšiem lokiem ārsti iesaka iekļaut diabēta slimnieku ēdienkartē, jo sīpoli zināmā mērā veicina cukura daudzuma samazināšanos asinīs. Ārstu praksē ir pazīstama sīpolu inhalāciju pozitīvā iedarbība angīnas ārstēšanā.

Tautas medicīnā laikam gan nav vēl otra tik populāra auga kā sīpoli. Kopā ar kāpostiem un kvasu krievu tautas medicīnā tos iesaka pret novājināšanu, pret galvassāpēm. Svaigi sagatavotu sīpolu putriņu, iefītu drāniņā, liek uz sastrutojušām brūcēm, un tas palīdz tām izžūvēties, mazina sāpes un paātrina sadzīšanu. Ceptus sīpolus lieko furunkulozes gadījumos. Ēteriskās vielas, fitoncīdus ieelpo, slimojot ar gripu. Ar svaigu sulu balina vasaras raibumus. Sīpolu putriņu vai sulu lieto, lai nostiprinātu matus, uzlabotu to augšanu, izdzītu blaugznas, šajā nolūkā ierīvējot galvas ādā 1 — 2 reizes nedēļā, tāpat sulu lieto, lai pasargātu ādu no grumbu rašanās.

Sīpoli ļoti plaši tiek lietoti arī kā pārtikas produkts. Sīki sagrieztus sīpollokus izmanto pirmo un otro ēdienu, zivju ēdienu un uzkožamo izgreznošanai un vitamīnizēšanai. Sīvo šķirņu sīpolus, kas satur daudz ēterisko eļļu, kuras kairina acu gļotādu, parasti apcep un liek zupās, gaļas un zivju

ēdienos, mērcēs to garšas uzlabošanai. Piedāvājam jums dažas receptes.

SĪPOLU SALĀTI

Plānās ripiņās sagrieztus saldus vai pussīvos sīpolus vienu stundu tur trīsprocentīgā etiķī un pēc šķidruma nolīšanas pievieno sāli, majonēzi, šamaisa, saliek salāttraukā, apkaisa ar smalki sagrieztām dilēm vai pētersīļiem un pasniedz galdā pie vārītiem kartupeļiem.

OMLETE AR SĪPOLLOKIEM

Olas sakul, pielej klāt aukstu pienu, pievieno sāli, šamaisa, tad pievieno smalki sagrieztus sīpollokus, atkal šamaisa. Šo masu uzlej uz sakarētās pannas ar sviestu un maisot cep uz lielas uguns. Tikko masa ir sabiezējusi, maisīšanu pārtrauc, omletes malas ar nazi no abām pusēm saloka pīrādziņa formā. Kad apakšējā puse ļoti labi apcepusi, omleti uz lāpstiņas pārliek uz šķīvja ar šuvi uz leju, pārlej ar ar izkausētu sviestu un pasniedz galdā. Var cept arī omleti ar sīpolloku pildījumu. Šajā nolūkā lociņus nedaudz apcep, uzber gatavās omletes vidū, malas saloka tā, kā aprakstīts iepriekš, un, pārlejot ar sviestu, pasniedz galdā.

Uz trim olām ņem 50 gramu lociņu, 1/4 glāzes piena, 1 ēdamkaroti sviesta, sāli pēc garšas.

SIERA ZUPA AR SĪPOLIEM

Gabalīgos sagrieztu speķi, ripiņās sagrieztus sīpolus apcep, pievieno miltus, uzlej ūdeni, piemēti sāli, piparus, sarīvētu sieru un maisot vāra, kamēr zupa gatava. Izvāriņā un līdz 60 grādiem atdzesētā zupā ielej olu dzeltenumu un krējuma maisījumu. Pasniedzot galdā, uzkaisa zaļumus.

100 gramu žāvēta speķa, 2 lieli sīpoli, 2 ēdamkarotes miltu, 1,5 litri ūdens, 200 gramu siera, 2 olu dzeltenumi, sāls, citronu sula, krējums, zaļumi.

Attēlā: Lai ziema neatzīmītos.

B. Kivlenieka foto

PAZIŅOJUMS

Sakarā ar Armēnijas iedzīvotāju izmītināšanu Baltijas republiku sanatorijās arod biedrības komiteja ir spiesta atgriezt ceļazīmes uz baltiešu profilu sanatorijām (panсионāts «Neringa», kūrorts «Palanga») arod biedrības republikāniskajā komitejā.

Atvainojamies kolhozniekiem, kuriem bija iedalītas šīs ceļazīmes.

Agrofirmas arodkomiteja

4. februārī plkst. 18.00 Riebiņu vidusskolā notiks ABSOLVENTU SALIDOJUMS.

Redaktora v. i. L. LAUCE

JAUNĀIS CEĻŠ

Laikraksts «Jaunais Ceļš» («Новый путь») iznāk 1 reizi nedēļā latviešu un krievu valodā sestdienās. Fotosaliks.

Redakcijas adrese: 228273 Preiļu rajona Riebiņu ciemā, agrofirma «Krasnij Oktjabrj». Telefons — redaktoram un nodaļas vadītājam — 56732

Met. Pasūt. 1100 438

Iespiests Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poli-grāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā. Formāts — 1 nosacīta iespied-loksne.